

Flauwekulcongressen

Wetenschappelijke congressen zijn gewoonlijk de eerste gelegenheid waarbij tandheelkundige onderzoekers hun resultaten met vakgenoten delen. Dergelijke congressen bestaan in vele soorten en maten: variërend van algemene tandheelkundecongressen zoals de IADR (International Association for Dental Research) en FDI (World Dental Federation), die jaarlijks duizenden deelnemers trekken, tot kleinschalige congressen met slechts enkele tientallen deelnemers, gewijd aan een specifiek deelgebied van de tandheelkunde. Ongeacht de grootte van het congres is het gebruikelijk dat een onderzoeker die wil deelnemen tevoren een 'abstract' instuurt, een samenvatting van de onderzoeksresultaten die men wil presenteren. Deze abstracts worden vervolgens door een wetenschappelijke commissie op kwaliteit en relevantie beoordeeld, waarna de onderzoeker verneemt of men het onderzoek op het congres mag presenteren. Uitgekozen worden voor een mondelinge presentatie wordt door veel onderzoekers een stuk hoger aangeslagen dan geselecteerd worden voor een posterpresentatie. De grootste eer voor een onderzoeker is als men door een congresorganisatie wordt benaderd met de vraag of men een uitgebreide lezing wil houden. Zo'n keynote lecture heeft een be-

langrijke plek in programma van het congres, duurt meestal 30 à 45 minuten en heeft onder collega-onderzoekers een hoog aanzien. Het verzorgen van een keynote lecture op een internationaal congres staat dan ook goed op het CV van de onderzoeker.

Onderwerpen buiten eigen vakgebied

De laatste tijd krijg ik bijna dagelijks e-mails met het verzoek om een voordracht op een internationaal congres te houden, en daarmee is iets merkwaardigs aan de hand. Naast uitnodigingen op mijn eigen vakgebied, speekselonderzoek, word ik ook gevraagd voor congressen over oncologie, cardiologie, verloskunde tot zelfs atoomfysica. Nieuwsgierig naar de uitnodiging heb ik uiteraard de allereerste e-mails geopend. Daaruit bleek dat het de congresorganisatie niet uitmaakt waarover ik spreek, zolang ik maar zo'n € 1.000,00 naar hen overmaak. Ik heb besloten voortaan dergelijke e-mails linea recta naar de prullenbak te verplaatsen. Christopher Bartneck, een onderzoeker op het gebied van informatietechnologie uit Nieuw-Zeeland, besloot eind vorig jaar echter zo'n congresorganisatie eens te testen.

Bartneck had ook het verzoek gekregen een bijdrage te leveren aan een conferentie over kernfysica, een onderwerp waar hij vanuit zijn achtergrond nauwelijks verstand heeft. Hij tikte wat willekeurige woorden in op zijn Apple telefoon en liet de autocomplete-functie de zinnen afmaken. Dit resulteerde vanzelfsprekend in een abstract met volslagen onzin, dat door Bartneck onder een nepidentiteit en vermelding van een niet-bestaande universiteit werd opgestuurd. Binnen 3 uur ontving Bartneck bericht dat hij op basis van dit 'abstract' was uitgekozen voor een mondelinge voordracht! Uiteindelijk is Bartneck toch maar niet naar het congres vertrokken, omdat zijn echte universiteit daar zeker bezwaar tegen zou maken. Het ontbreken van een serieuze beoordeling van abstracts in combinatie met forse inschrijfkosten suggereert dat het organiseren van dergelijke congres-

sen niet gericht is op bevordering van de wetenschap, maar op het maken en bevorderen van winst.

Verskillende congressen op dezelfde locatie

Hoe kan men dit soort pseudocongressen herkennen? Enig speurwerk op internet leert dat ze meestal in hotels op vliegvelden en vakantiebestemmingen worden gehouden. Nu worden reguliere congressen soms ook op die locaties gehouden, maar er is 1 belangrijk verschil. Indien u merkt dat het twaalfde internationale congres over implantologie in hetzelfde hotel op dezelfde 2 dagen wordt gehouden als de derde internationale conferentie over druggebruik, het achtste symposium over behandeling van hypertensie én een internationale conferentie over klinische moleculaire genetica, weet u vrijwel zeker dat allemaal pseudocongressen zijn.

Een belangrijke organisator van dergelijke congressen draagt de naam 'OMICS International'. Deze firma organiseert jaarlijks honderden congressen en geeft daarnaast tijdschriften uit waarin men onderzoek kan publiceren. In 2016 is OMICS door de Federal Trade Commissie in de Verenigde Staten formeel in staat van beschuldiging gesteld voor het misleiden van onderzoekers over de aard van deze tijdschriften en de kosten van het publiceren daarin. Gelukkig kunnen wij u geruststellen met betrekking tot de kwaliteit van de bijdragen in het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde. Bij ons hoeven auteurs niet te betalen om hun bijdragen gepubliceerd te krijgen. Bovendien wordt elk manuscript voor publicatie zorgvuldig gelezen en getoetst door verschillende redacteurs. U zult in het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde dus geen teksten aantreffen die met de autocomplete-functie van een mobiele telefoon zijn gegenereerd.

dr. Henk S. Brand,
redacteur

